

Ə. BABAYEVA

HEKAYƏLƏR

**UŞAQQƏNCNƏŞR
BAKI - 1951**

SABİRİN BACISI

Sabirin anası şəhərin kənarındakı uşaq evinin müdiri idi. Bəzən istirahət günləri uşaqları şəhərə gəzməyə— kinoya və ya teatra aparanda Sabir də anasına qoşulub uşaqlarla birlikdə gedərdi. Buradakı uşaqların çoxusu ilə Sabir yaxından tanışdı.

Bir dəfə anası Sabirə dedi:—Sabir, hazırlaş, axşam səni bizim uşaqların yanına aparacağam. Konsert olacaq, uşaqlarımız özləri çıxış edəcəklər, gedək, sən də tamaşa eləyərsən.

Axşam Sabir dünən 1 May nümayişində anasının ona aldığı qırmızı bayrağı da əlinə alıb, onunla birlikdə uşaq evinə getdilər.

Hələ qapının ağzında müəllimlərdən biri Sabirin anasını qarşılayıb dedi:

—Xanim Nəsirova, bu qız Zəri bizi lap əldən salıb, sizsiz bir dəqiqə də olsa dinc qalmır. Qapının zəngi çalınan kimi «Mama gəldi, mama gəldi» deyib əllərini uzadır.

Elə bu zaman qapı zərblə açıldı. Totuq bir qız qollarını açaraq Sabirin anasının üstünə cumdu. Sabirin anası da hələ paltosunu çıxarmamış qızı qucağına alıb bağrına basdı. Sonra onu yerə qoyub soyundu. Birdən ətrafına baxıb «Sabir, Sabir» deyə səslədi.

Sabir qapının dalına qısılıb qaşqabağını tökmüşdü. Anası yaxınlaşıb təəccüblə dedi:

– Oğlum, niyə soyunmursan? Paltonu çıxart, tez ol, səni indi yaxşı bir qızla tanış eləyəcəyəm.

Sabir dinmirdi. Onun anası Zərinin əlindən tutub Sabirin qabağına gətirdi. Sabir qaşqabaqlı halda Zərifəyə baxırdı.

Sabirin anası əyilib qıza dedi:

– Zəri, qızım, adam tanış olanda nə etməlidir?

Zəri sol əlini uzatdı.

– Bıy, bıy, hansı əlini uzadırsan?—deyə Zərinin dalında dayanmış müəllimə dilləndi.

Zəri bir an fikirləşib tez sağ əlini uzatdı. Amma Sabir onun əlini tutmadı. Zərinin əli havada asılı qaldı.

Müəllimə dedi:

– Zəri, əlindən tut, əlindən.

Zəri də ürəklənib Sabirin əlini tutdu, əyilib gözlərini onun gözlərinə tikdi. Hamı gülüşdü.

Sonra koridora çıxan qapılardan biri açıldı. Sabirin çoxdan tanıdığı uşaqlar dəstə ilə içəri girdilər. Onların əynində cürbəcür paltarlar vardı. Bəziləri üzlərinə maska taxdığından Sabir onları tanımadı.

Gecə çox şən keçdi. Sabir də uşaqlara qoşulub nəğmə oxuyor, onlarla əl-ələ tutub oynayır, atılıb-düşürdü. Axırda kino göstərdilər.

Gecə saat 11-də şənlik qurtardı. Anası uşaqları yerbəyer ədəndən sonra onlar evə qayıtdılar.

Günlər ötüb keçdi. Sabir Zərini tamam yadından çıxarmışdı. İki həftədən sonra Sabirin ad günü idi. Səhər anası Sabiri məktəbə yola salanda dedi:

– Sabir, axşam sinif yoldaşlarından kimi istəsən çağır, müəllimənizə də de ki, yadımdan çıxmasın, mütləq gəlsin, de ki, anam gözləyəcək. Mən evə gələndə özümlə Zərini də gətirəcəyəm.

Sabir Zərinin adını eşidən kimi qaşları çatıldı, əlini silkələyib anasının əlindən çəkdi və dedi:

– Onu yox, onu gətirmə, istəmirəm.

Anası qaşlarını dartıb təəccüblə soruşdu:

– Niyə?

– Sonra yoldaşlarım mənə gülüb deyəcək ki, Sabirin qız yoldaşı da var.

Anası qaşqabağını tökdü, başını bulayıb dedi:

– Yaxşı, bu barədə sonra danışarıq.

Sabirin anası axşam evə gələndə Zərini də özü ilə gətirdi. Zəri içəri girən kimi Sabirin üstünə cumdu. Ancaq Sabir ondan uzaqlaşdı, Zəri isə əl çəkmirdi.

Bir azdan sonra qonaqlar da gəldilər. Hamıdan axırda Sabirin müəlliməsi gəldi. O, Zərini görüb dedi:

– Ay Suğra bacı, sizin belə kiçik qızınız olduğunu mən heç bilmirdim.

Sabir gülüb Zərinin öz bacısı olmadığını demək istədi. Ancaq anası əlindəki göy lenti Zərinin başına bağlaya-bağlaya dedi:

– Doğrudanmı, elə bilirdiniz ki, Sabir təkdir?

Sabir təəccüblə anasına baxdı.

Müəllimə Zərinin qollarından tutub qaldırdı və üzündən öpərək dedi:

– Ay Suğra bacı, nə qiymət qızınız var! Belə göygöz kimə oxşayır?

O dönüb çarpayının üstündə divara vurulmuş Sabirin atasının böyük şəklinə baxdı:

– Bu yoldaşınızın şəklidir. Eləmi?—deyə soruşdu, sonra cavab gözləmədən əlavə etdi—o saat tanıdım, Zəri lap atasına oxşayır, elə bil bir almadır, ikiye bölünüb.

Sabirin atası da göygöz idi.

Zərini qucağında tutmuş müəllimə şəklə baxırdı. Sabirin anası da onun dalında durub gözlərini şəklə tikmişdi.

Zəri həqiqətən Sabirin atasının divardan asılmış şəklinə çox oxşayırdı.

Bir neçə gün sonra axşam anası Sabiri yanına çağırıb dedi:

– Sabir, oğlum, sən daha böyümüsən, hər şeyi aqlın kəsir. Bir məsələ haqqında səninlə danışmaq istəyirəm.

Anası ilk dəfə idi ki, onunla belə danışırdı. O bir dəqiqə susdu. Sonra birdən soruşdu:

– Sabir, heç atan yadına gəlirmi?

Sabir belə gözlənilməz sualdan əvvəlcə heç bir şey başa düşmədi. Sonra gözünü atasının, çarpayının üstündən vurulmuş şəklinə tikib dedi:

– Lap az.

Bir xeyli hər ikisi susdu.

Sabir həyatında çox az gördüyü, ancaq nədənsə dünyada özü üçün ən əziz olan bu adamı gözünün qabağına gətirdi. Bu günədək heç vaxt atası onun təsəvvüründə belə aydın canlanmamışdı.

Atasının onu əlləri üstünə qaldırıb, atıb tutması, kağızdan gəmi qayırib həyətdə yağışdan sonra qalmış gölməçəyə salması yadına yaxşı gəlirdi.

– Yox, ana, lap yaxşı yadımdadır. Bir dəfə sən harasa tələsirdin, mən əl çəkmirdim, səninlə getmək istəyirdim. Atam məni qaldırıb boynuna mindirdi, bax, elə bu otaqda stolun dövrəsinə dolanmağa başladıq.

Sabirin atası uzun ayrılıqdan sonra 1945-ci ilin martında öz ailəsi ilə görüşə bilmişdi. Sabir atası müharibəyə getdikdən sonra anadan olmuşdu. Buna görə atası onu ilk dəfə üç yaşında görə bildi. Ancaq bu görüş son görüş oldu.

O, Berlinin alınmasındakı vuruşlarda qəhrəmancasına həlak oldu.

Anası Sabirin həyəcanından qızarmış üzünə baxıb dedi:

– Oğlum sənin də, Zərinin də atası müharibədə həlak oldu. Zərinin üstəlik anası da, qardaşları da həlak olublar. Onların evlərinə düşmənlər bomba salıblar.

Bunu deyib anası bir anlığa susdu. Sonra Sabiri qucağına alıb dedi:

– İndi o təkdir, nə atası, nə anası, nə də qardaşı var. Sən onu özünə bacı eləyərsənmi? Hə? Axı sən özün də təksən, darıxırsan!..

Sabir başı ilə cavab verdi. O razı idi.

Ertəsi gün Sabirin anası uşaq evindən çox gec qayıtdı. Bayırda bərk yağış yağırdı. Pəncərənin şüşələri səsləndikcə Sabir daha da darıxırdı. Nənəsi ona nə qədər nağıl danışdısa da, onu sakitləşdirə bilmədi. Sabir elə bil nə üçün isə darıxır, nəyi isə gözləyirdi.

O, anasını çox gözlədi. Ancaq anası gəlib çıxmırdı. Nəhayət, otağına girdi. Gözünə hələ qoxu getməmişdi ki, qapının zəngi vuruldu. Sabir dik qalxıb yerində oturdu. Nənəsi qapını açdı. Anası başdan-ayağa islanmış halda içəri girdi. Sabir təəccüblə anasının yan-yörəsinə baxdı.

Anası soruşdu:

– Nəyə baxırsan, oğlum?

Sabir məyus halda dedi:

– Bəs Zərini gətirmədin?

Anası gülümsədi:

– Yox, oğlum, bu yağışda gələ bilərdimi? Sabah gətirəcəyəm.

Ertəsi gün Sabirlə Zəri həyətdə top-top oynayırdılar.

GÜLARANIN AD GÜNÜ

Gülara birinci sinifdə oxuyurdu. Bir dəfə çəkdiyi şəkli rəngləmək istəyirdi. Rəngli karandaşlarını əlinə aldı. Ancaq hamısının ucu sınıq idi. Bəs nə etsin? Birdən yadına düşdü ki, qardaşı Kamalın rəngli karandaşları çoxdur. O, qardaşının otağına keçdi. Qardaşı rəssamlıq texnikumunda oxuyurdu. Otaqda heç kəs yoxdu.

Gülara yazı masasına yaxınlaşıb üst yeşiyi çəkdi, yeşikdə bir dəstə ucu səliqə ilə çətilmiş qara karandaş vardı. Gülaraya isə rəngli karandaş lazımdı. O, yan yeşiyi də çəkdi. Yeşikdəki kağızları, kitabları bircə-bircə qatlayıb aralarına baxdı...

O, gözlərinə inanmadı. Yeşiyin lap dal tərəfində, kitabların altında bir qutu hazır çətilmiş rəngli karandaş vardı. Qutuda altı dənə rəngli karandaş yan-yana düzülmüşdü. Gülara tez o tərəf-bu tərəfə göz gəzdirdi. Otaqda özündən başqa kimsə yoxdu.

«Eh nə olaydı, karandaşların hamısı mənimki olaydı!» — deyə fikirləşdi. — Amma götürmək olmaz. Kamalın acığı tutar. Qoy qalsın. Qardaşı gələndə özündən istəyər. Birdən Kamal vermədi? Onda necə olsun? Bəs çəkdiyi şəkli nə ilə rəngləsin?

Bir də rəngli karandaş Kamalın nəyinə gərəkdir, o ki fırça ilə işləyir. Gülara bir dəfə də olsa onun rəngli karandaşla şəkil çəkdiyini görməmişdi. Gülara bir dəqiqə düşündü. Sonra «Eh, nə olur-olsun!» deyib, qutunun qapağını çəkdi. Qutudakı karandaşların içərisindən qırmızı və yaşıl karandaş seçib götürdü. Fikirləşdi ki, dəniz çəkmək üçün ona göy karandaş da lazım olacaq. Onsuz iş keçməz. Bir azca çəkəndən sonra hamısını öz yerinə qoyacaq.

Gülara rəngli karandaş qutusunu yenə əvvəlki yerinə qoyub yeşiyi örtüdü, tez kağızını, karandaşlarını götürüb eyvana çıxdı və şəkillərini rənglədi.

İki gündən sonra Gülara qardaşının yeşiyindəki qutudan daha iki karandaş götürdü.

Gülaranın ad günü idi. Onun altı yaş tamam olurdu. Bütün yoldaşları, qohumlar Gülaranı təbrik eləməyə gəlmişdilər. Hərə Gülaraya bir şey bağışlayırdı. Gülara da yoldaşları ilə əl-ələ verib oynayır, nəğmə oxuyur, deyib gülürdü.

Hər dəfə qapının zəngi çalınanda gələnləri qarşılamaq üçün dəhlizə hamıdan əvvəl Gülara yüyürdü.

O yoldaşlarını almaya, konfetə, anasının bişirdiyi şirin qoğallara qonaq eləyirdi:

— Yeyin, yeyin, lap çox yeyin, qorxmayın qurtarmaz, hələ çoxusu oradadır,—deyə əlin bufetə uzadırdı.

Sonra da o, uşaqlara öz şəkilli kitablarını göstərməyə başladı.

Elə bu zaman qardaşı Kamal o biri otaqdan onu səslədi. Gülara yoldaşları ilə əl-ələ verib hoppana-hoppana Kamalın yanına qaçdı.

Kamalın əlində bir neçə şəkilli kitab vardı. O, kitabları masanın üstünə düzüb vərəqləməyə başladı. Kitablardan bir səhifədəki şəkillər gözəl, əlvan boyalarla rənglənmişdi. O biri səhifədə isə eyni şəkillər rəngsiz çəkilmişdi. Kamal səhifələri çevirdikcə deyirdi:

– Bax, bu kitabları sənə bağışlayıram. Kitabın sol səhifəsinə baxıb sağ səhifədəki şəkilləri rəngləyərsən, başa düşdün?

Gülara sevinə-sevinə kitabları bir-birinin üstünə yığdı, ancaq birdən dayandı:

– Kamal, mənim rəngli karandaşım yoxdur, axı, hamısının ucu sınıb, bunları mən nə ilə rəngləyim?

Kamal bacısının qollarından tutub özünə sarı çəkdi və yenə həmişəki kimi əllərini bir-birinə vurub dedi:

– Sənə bir qutu əla rəngli karandaş da almışam. Get yazı masasının sol yeşiyini çək, götür. Nə qədər kefindir çək, hansı rəngi istəsək taparsan: qırmızı, göy, yaşıl...

Gülara pörtmüş halda başını aşağı dikib dayanmışdı. Kamalın üzünə baxa bilmirdi.

Kamal isə zarafatla deyirdi:

– Bıy, bacım, bu gün nə yaman utancaq olub!

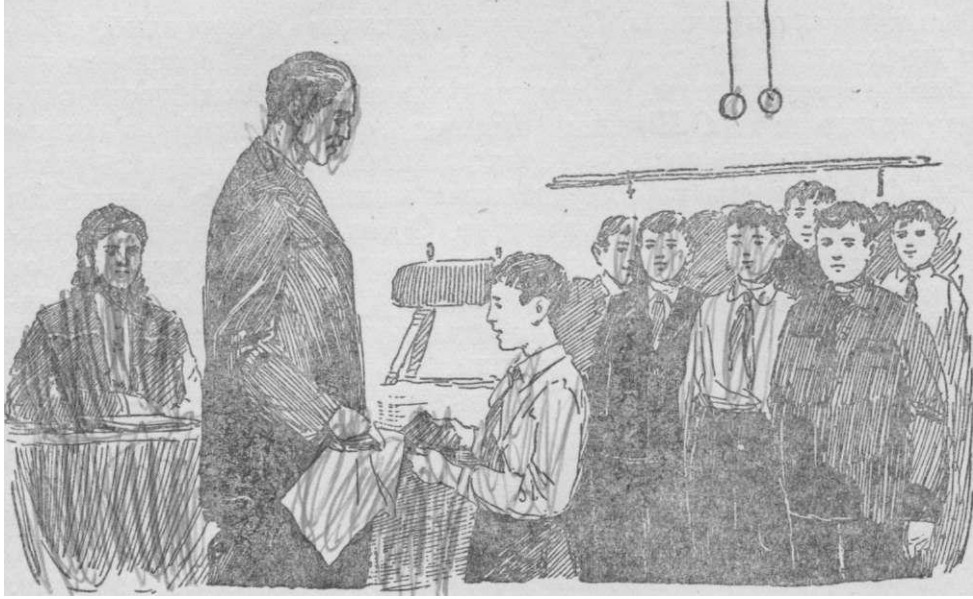
Anası isə gülümsəyə-gülümsəyə:

– Bəs nə, o, qardaşının yeşiyini açmaq istəmir. Get, özün aç, ver,—dedi.

Kamal yeşiyi açıb rəngli karandaş qutusu Gülara uzatdı.

Gülara da qutunu alıb, tez o biri otağa qaçdı. Heç kim görməsin deyər, qutunu azca aralayıb içinə baxdı. Orada yalnız üçcə karandaş vardı—qəhvəyi, qara, bir də ki, bənövşəyi...

O utandığından başını aşağı tikdi.

Q Ə L Ə M

Arif bu gün məktəbə lap tez gəldi. Ancaq zəng olanadək nə qədər gözlədisə də, məktəbin koridorunun lap qurtaracağında olan kiçik kitab mağazininin qapısı açılmadı. Qoca Həsən dayı niyə geciksin. Arif həyəcanlanırdı. Qorxurdu ki, üç gündən bəri hər saat mağazində gördüyü kiçik yaşıl rəngli avtomat qələm satılmış olsun.

Axı, bu gün Arif özü ilə pul gətirmiş və qələmi alacaqdı. Yaşıl rəngli kiçik avtomat qələmi. Bu qələm o qədər onun xoşuna gəlirdi ki...

Budur, zəng vuruldu. Ancaq qoca Həsən dayı gəlib çıxmadı. Birinci dərs ana dili idi. Müəllimə təzə dərs keçdikdən sonra, birdən ona təbəşir lazım oldu. Lövhənin yan-yörəsinə baxdısa da, tapa bilmədi. Arif birdən elə bil yuxudan ayıldı. Axı bu gün növbətçi o idi. Başı yaşıl qələmə o qədər qarışmışdı ki, təbəşir gətirməyi yadından çıxarmışdı. O tez müəllimədən icazə alıb, təbəşir dalınca yüyürdü. Koridorda «əlaçılar lövhəsi»nin qabağın da ayaq saxladı. O həmişə belə edərdi. Axı burada onun da şəkli vardı. Şəklin altında «5-ci sinif əlaçısı Arif Hydərov» sözləri dərhal hamının nəzərini cəlb edirdi. O, sonra yenə təbəşir dalınca

aşağı mərtəbəyə endi. Nə gördü? Məktəb maqazini açıqdır. O tez yüyürmək istədi. Ancaq müdirlə məktəbin təsərrüfat müdiri orada durub söhbət edirdilər. Arif onların yanından ötüb keçdikdə, gördüklərinə inanmadı. Müdir, Arifin çoxdan xoşladığı yaşıl avtomat qələmi əlində tutub baxırdı.

Arif qüssələndi: «heyif, qələm əldən getdi,—dedi.— Əgər Həsən dayı azca tez gəlsəydi, qələm indi cibimdə idi».

Arif əlini yanına çıxıb sinfə qayıtdı. Dərsin axırınadək yerində necə oturduğunu bilmədi. Elə bil dəqiqələr bir saat qədər uzanmışdı.

Arif dönüb işarə ilə yoldaşı Azərdən saatı soruşdu. O, zəng çalınan kimi maqazinə yüyürüb qələmin satılıb-satılmadığını öyrənmək istəyirdi. «Əh, yəqin, müdir onu alıb» deyə fikirləşdi.

Zəng vuruldu və elə o dəqiqə sinfin qapısı açıldı, dəstə rəhbəri içəri girib xəbər verdi ki, hamısı salona getsin. Özü də tez. Dəstə rəhbəri özü qapıda durub uşaqların salona toplaşmasını gözlədi.

Arif daha aşağı mərtəbəyə enməyə vaxt tapmadı. Qələmdən də əl çəkdi.

Hamı idman salonuna toplaşmışdı. Dəstə rəhbəri toplanışı açdı. Müəllimlərdən bir neçəsi çıxış edib 5—6— 7-ci sinif şagirdlərinin yarımillik dərs müvəffəqiyyətlərindən danışdılar. Ən axırda tədris hissə müdiri çıxış etdi. O, on günlük qış kanikulunu şən keçirməyi şagirdlərə arzu etdi və son sözündə məktəbin başını ucaldan əlaçı şagirdlərin müdiriyyəti tərəfindən yeni il münasibətilə mükafatlandırıldıklarını söylədi. Sonra o, əlindəki siyahıya baxaraq bir-bir mükafat alanların adlarını çağırmağa başladı. Arifin adını da çəkdi. Arif masaya yaxınlaşdı. Müdir əlini Arifin çiyninə qoyub dedi: — Buraya yığılan şagirdlərin içərisində yaşca Arifdən kiçiyi yoxdur. Özü kiçik olduğu üçün biz də mükafatın ən kiçiyini ona saxladığımız,—deyə əlavə etdi və qutunun qapağını açıb Arifə uzatdı.

Arif gözlərinə inana bilmədi. O, hərəkətsiz durmuş, gözlərini qutunun içindəki yaraşlıq yaşıl avtomat qələmə zilləmişdi.

ZƏRİFƏ

Yaşar üçüncü sinfə keçmişdi. İndi o, artıq özünü yuxarı sinif şagirdi hesab eləyirdi.

Bacısı Zərifəyə də hələ çoxdan söz vermişdi ki, üçüncü sinfə keçən kimi bütün oyuncaqlarını ona bağışlancaq.

Yaz gəldi, Yaşarı yay kanikuluna buraxdılar, Zərifə qardaşına dedi:

– Bəs oyuncaqları vermirsən?

– Hələ mən üçüncü sinifdə oxumuram ki... üçüncü sinifdə dərəcə başlayan kimi hamısını sənə bağışlancağam.

Yay kanikulu da gəlib keçdi. Zərifə dərslərin başlanmasını səbrsizliklə gözləyir və tez-tez totuq əllərinin barmaqlarını ayıraraq Yaşardan soruşurdu:

– Nə qədər qalır?

Yaşar onun gah beş, gah dörd, gah da üç barmağını yumub deyərdi:

– Bax, bu qədər.

Zərifə fikirləşirdi ki, Yaşar dərstdən gələn kimi oyuncaq şeylərinin yerləşdiyi şkafın qapısını açıb deyəcək:

— Zərifə, götür, indi daha mənim oyuncaqla oynayan vaxtım deyil... Götür, hamısı sənə olsun...

Zərifə də ən əvvəl matorlu gəmini rəfdən götürəcək, içinə yatıbduran gəlinciyi qoyacaq və gəmini suya salacaq...

Belə hallarda Zərifə əllərini bir-birinə çırpıb, sevindiyindən gözlərini yumurdu.

Zərifənin çoxdan bəri nəzərini cəlb eləyən Yaşarın matorlu gəmisi indi onun özününkü olacaqdı. Bu gəmini keçən il anadan olan günü xalası Yaşara bağışlamışdı.

Yaşar arabir paltaryuyan ləyənə su tökər, matorlu gəmini suya salardı, mator səslənər, gəmi də suyun içində üzərdi. Zərifə bu gəmiyə ancaq bircə dəfə əlini vura bilmişdi. Yaşar heç kimi qoymazdı ki, ona əl vursun. İndi bu gözəl oyuncaq da onun olacaqdı... Doğrudur Zərifənin özünün çox gözəl oyuncaqları vardı. Ancaq Yaşarınkılar ona daha xoş görünərdi. O, elə bu gün bir neçə dəfə şkaflın qapısını aralayıb içərisinə baxmışdı.

Nəhayət Yaşar məktəbdən gəldi. Zərifə qardaşını qapının ağzında qarşılayıb soruşdu:

– Niyə gec gəldin?

Yaşar çantasını yazı masasının üstünə qoyaraq dedi:

– Bəs nə bilmisən, birinci sinifdə deyiləm ki, tez qayıdım! İndi bizim iki müəllimimiz var. Üçüncü sinifdə oxumaq asan iş deyil...

Üçüncü sinfin adını eşidən kimi Zərifə qızarıb gözucu oyuncaq şkaflına baxdı.

Yaşar da pörtdü. O oyuncaq şkaflının qapısını taybatay açıb qabağında dayandı. Yuxrı rəfdə ortada qoyulmuş matorlu gəmiyə baxdı, sonra dinməzcə əyilib aşağı gözdə səliqəsiz düzülmüş oyuncaqların qarşısında çöməldi. Əlini böyük rəngbərəng topa uzatdı, bir dəqiqə bu vəziyyətdə durdu. Sonra bir-bir bütün oyuncaqları əllədi, amma heç birini yerindən tərpətmədi.

Ən axırda təkəri düşmüş avtomobili və qulağı kəsik dovşanı götürüb Zərifəyə uzatdı.

Zərifə acığından qıpqırmızı qızardı. Sonra dodağını büzüb içini çəkə-çəkə ancaq: «bəs sən, bəs sən demişdin ki,» deyərək təkrar elədi və hönkürtü ilə ağladı. Amma sonra Yaşarın peşman olub bunları da geri alacağından ehtiyat eləyərək tez oyuncaqları onun əlindən aldı.

Yaşar isə bacısını sakit eləməyə çalışaraq dedi:

– Axı hamısını birdən olmaz, bir azca gözlə, sonra hamısını verəcəyəm.

Zərifə bu «sonranın» nə vaxt olacağını öyrənmək üçün mətbəxə nənəsinin yanına qaçdı. O:

– Nənə, ay nənə, «sonra» nə vaxt olacaq? Sonraya çox qalır?—deyə soruşdu.

Bacı qardaşın arasında olan söhbəti mətbəxdə eşitmiş nənə əlini arıtdığı göyərtdən çəkdi, dəsmalı ilə Zərifənin göz yaşını sildi, onu qucağına aldı. Zərifə də nənəsinə qısılib barmaqlarını ayırdı və soruşdu:

– Nənə göstər, sonraya nə qədər qalır.

Nənəsi gülümsəyə-gülümsəyə onun üç barmağını ayırıb:

– Bax, bu qədər,—dedi,

Bir neçə gün sonra Zərifəni bağçaya qoydular. İndi o, Yaşarın oyuncaqlarını yadına belə salmırdı. Burada ona Yaşarın boyundan da böyük top verdilər. Topun bir üzünü qırmızı, o biri üzünü göy idi. Top elə iri idi ki, Zərifə onu sinəsinə dayayıb iki əli ilə qucaqlayırdı. Burada matorlu gəmi də vardı.

KİTABIN İÇİNDƏKİLƏR

Sabirin bacısı.....	3
Gülaranın ad günü.....	8
Qələm	11
Zərifə	14

Redaktoru Q. Musayev Rəssamı D. Kazımov
Texredaktoru Ə. H. Mir Cəfərov. Korrektorı H. Abbasov

Çapa imzalanmış 12/X11-1951. FQ18608. Kağız formatı 70x92 çap listi.
(Hes-nəşriyyat listi 0,9).
Sifariş № 366. Tirajı 10.000.

Azərbaycan SSR NS yanında Poliqrafiya sənayesi, nəşriyyat və kitab satışı
işləri idarəsinin »Qızıl Şərq" mətbəəsi, Bakı, Həzi Aslanov küçəsi, 80.